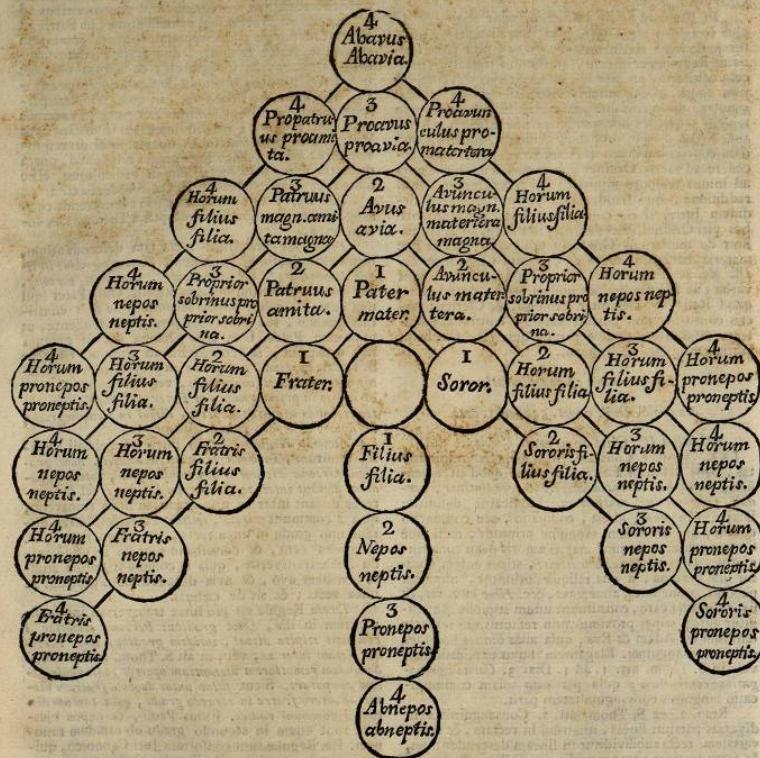

Arbor consanguinitatis.

*In cella vacua se fingit positum, qui de sua c
altero cognatione querit.*

Quid ergo, si quis à communi stipite in quinto gradu distans vellet contrahere cum aliqua, quæ ab eodem stipite distat quarto, tertio, secundo, immo solum primo gradu, valente Matrimonium?

Affirmo: Id enim clare sequitur ex Regula tertia.
Resp. 3. Antiquis nemini licetabat contrahere, immo invalide contrahebatur intra septimum consanguinitatis gradum; atiam postea *Innocentius III.* in Concil. Lateran. restrinxit, usque ad quartum gradum inclusive tam consanguinitatis, quam affinitatis; ita ut inter hos gradus, nec valide, nec licite contrahebatur.

QUÆRO V. Quo jure consanguinitas dirimat
Matrimonium, ita ut possit, vel non possit in ea
dispensari?

LXXI. Resp. 1. ex S. Th. hic art. 3. in fin. corp. dicente: „Consanguinitas quantum ad aliquas per-

in nepte respectu avi, quia principium filii, vel filii per se, & omnino necessarium est solus Pater, quod autem hic sit genius ab aliis, est per accidentem ut pater in Cain, & Abel qui erant vere filii, & tandem non habebant Avum. Ergo.

si pater filiam ducat in Uxorem, cum Uxor Viro aliquippe debet esse subjecta. Sed finis secundarius Matrimonii per se est concupiscentiae restringatio, qui alias deperiret, si qualibet consanguine posset in Matrimonium duci, quia magnus concupiscentiae aditus praeberetur, nisi inter alias petronas, quas oportet in eadem domo conversari, esset carnalis copula interdicta; & ideo lex Divina non solum Patrem & Matrem excludit a matrimonio, sed etiam alias conjunctas personas, quas oportet simul conversari, & que debent invicem altera alterius pudicitiam custodire, & hanc causam assignat Divina Lex, dicens: *Nr revole turpitudinem talis, vel talis, qui turpitudine tua est.* Sed per accidens finis Matrimonii est confederatio hominum, & amicitie multiplicatio, dum homo ad consanguineos uxoris, sicut ad suos se habet; & ide huius multiplicationi amicitie prejudicium fieret, si aliquis sanguineo conjunctum Uxorem ducere retinet, quia per hoc nova amicitia nulla crescere potest. Et ideo secundum Leges humanas, & Statuta Ecclesiasticae plures consanguinitatis gradus sunt a Matrimonio separati. Hoc ibi significatur.

Ex quo sequitur, quod dictum Matrimonium sit irritum Iure Divino positivo expresso *Levit. 18.* ubi constat ex verbis *S. Thom.* adductis pro *Res. 1.* ut eius *Ratio data est*, ut ex ejusdem verbis adductis ex *2. 2.* pro hac *Res. 2.* Porro, quod pracepta circa Matrimonium in Levitico expressa, licet sint judicialia, non tamen omnia sint abrogata cum Veteri Legi, constat ex eo, quod ipsum *Concil. Trident.* ad ea remittit *Sess. 24.* Can. 3, decrent: *Si quis dixerit, eos tantum consanguinitatis, & affinitatis tis gradus, qui in Levitico exprimuntur, possit impetrare Matrimonium contrahendum, & dirimere contractum, nee posse Ecclesiam in nonnullis illorum dispensare, aut constitutere, ut plures impediant & dirimant, anathema sit.* *Ratio, cur aliquid non sint totaliter abrogata, esse potest, quia includent aliiquid morale; est enim saltem naturalis indicentia (ut ex *S. Thom.* patet) in talibus gradibus contrahere Matrimonium, quod ex ea causa saleten Jure nature est prohibiti ut illicitum. Hinc nec *Paraphrase* in eo dispensare potest.*

Res. 3. Probabilius est, quod Matrimonium inter consanguineos erit, ut *finis secundarius* Matrimonii, quod est irritum Iure Divino, non sit irritum Iure naturali, quod est irritum Iure canonico.

„nō separati. **Hac ibi.**
*Ex quibus patet, juxta S. Thom. Matrimonium
à consanguineis in primo gradu lineæ recte contrac-
tum, v. g. inter patrem & filiam, filium & matrem
esse naturæ nullum, nec in eo possit dispen-
si. Quod magis patebit ex verbis S. Thom. adduce-
dis ex 2. pro R. 2.*

*Oppono: Nulla mulier potest esse propinquior vi-
ro, quam Eva Adamo, utpote Ex oris suis ejus,
Gen. 2, et tamen Lex natura non prohibuit eam ac-
cipere in uxorem. Ergo.*

Ad hoc S. Th. hic art 3, ad 1. ait: „Eva quamvis ex Adam prodit, non tamen filia Adæ, sed prodiit ex eo per modum illius, quo viri nati.

„non prodit ex eo per modum illum, quo vir-
tus est generare sibi simile in specie, sed opera-
tione Divina, quia ita potuisse ex costa Adae fa-
ri unus equus, sicut facta est Eva. Et ide non
tanta naturalis convenientia Eve ad Adam, si
filia ad patrem, nec Adam est naturale prin-
cium Eve, sicut pater filia. „Hac ibi.

“ Resp. 2. Prohibitus est, quod attento solo iure naturae, seu nisi obstat la Lex positiva Divina, validum esset Matrimonium in secundo, vel tertio gradu consanguinitatis linea recta, v. g. inter avum, & neprem. Haec colligitur ex S. Thom. 2. 2. q. 154. art. 9. ad 3. dicente: „In commixione per sonarum conjuncturam aliquid est, quod est secundum duse, ut respugnans naturali rationi, sit, car. quod commixtio fiat inter Parentes & filios, non oritur est per se. & immedia cognatio. Nam concupiscentia, adeoque & incestuoso concubitu. Tunc tandem quia nec Ecclesia legitur unquam in hoc gradu dispensasse; eti si enim Comes Armeniae eius ex dispensatione sorore duxerit in Uxorem, es tamen dispensatio confusa, nec eam unquam impetrare potuit, & Pronotariis, qui eas litteras falsas subscriptis, extremo supplicio fuit affectus, restet. Emilio. Similiter falso sum est, quod referunt de Mariano V. hic enim solum dispensavit in primo gradu affinitatis.

*quorum est per se, & in aliis cogitatio. Nam
fini naturaliter honorem debent Parentibus, unde
Philos. dicit in 9. de Animal. quod quidam equus,
quia deceptus fuit, in matre commiseretur, sepi-
sum in precipitavit, alias pro horro, eo quod
etiam animalibus aliquibus inest naturalis reveren-
tia ad Parentes. Alio vero persona, qui non con-
iunguntur secundum seipso, sed per ordinem ad
initiatam.*

*Dixi in Resp. 3. Dento casu necessitatibus, qualis
erat in primordio mundi, ob quam Deus tunc dis-
pensavit. Si vero defacto aliqua Gentes barbarae in-
licita admittant Matrimonia fratum cum sororibus, in
hoc crasse errant contra ius naturae, sicut & errant
in polygamia, & Uxorium communitate, ac pluribus
alios.*

¹⁰ junguntur secundum seipso, sed per fidem ad parentes, non habent ita ex seipsis indecentiam, sed variarit circa honestatem vel indecentiam secundum consuetudinem, & legem humanam, vel Divinam: quia usitata veneratio, qui ordinariat ad bonum commune, subiecta Legi. Et id sicut Augustinus dicit, complicitio sororum & fratrum, quantum fuit antiquior, complicitio necessitate, tanto posse, ea facta est dannabilior Religione prohibente. Hec S. Thom.

Ratio: Causa præcipua, propter quam natura annulat Matrimonia in primo gradu, est natura reverentia à filiis debita Parentibus fundata in origine: Sed hæc *Ratio* cessat in secundo gradu, vi-

Quid censes de fratribus, ac sororibus ex altero tantum parente, quos medios, se semi-fratres vocant?

Dico cum communi sententia: Est de iis eadem, quod præsens, Ratio, que de fratribus germanis. Sunt enim verè fratres, & sorores, licet aliquo modo à vinculo fraternitatis recedant. Hinc & de illis intelligitur Resp. 3.

Impedimentum affinitatis.

De quo S. D. q. 55. per 11. Articulos.

QUÆRÔ VI. Quæ tua de hoc impedimento sententia?

*LXXII. Resp. 1. Affinitas ex S. Thom. art. 1. & 3. bene definitur, quod sit *conjunction*, seu *propinquitas personarum*, proveniens ex copula carnali, licita, vel illicita, cum commixtione seminum, vel ex potestate ad illam.*

*Explicatur definitio. Dixi 1. Propinquitas, quia per affinitatem duas familias, sanguine distantes, sibi appropinquant, seu conjunguntur. Dixi 2. proveniens ex copula carnali, quia affinitas completa, & perfecta pro causa requirit Matrimonium consummationem. Dixi 3. Licitia, vel illicitia. Si provenit ex copula licita, dirimit de facto Matrimonium, usque ad quartum gradum inclusivum; olim usque ad septimum. Si ex illicita, *nimirum* extra Matrimonium, seu fornicari, dirimit usque ad secundum gradum inclusivum, ut patet ex Trident. Sess. 24. c. 2. de Reform. olim usque ad quartum. Dixi 4. Cum commixtione seminum; quia ad contrahendam affinitatem perfectam, & commixtam requirit copula perfecta, seu generatione apta, que fit cum effusione, & receptione semenis virilis intra vas naturale mulieris, quomodo cumque incorporetur, sive per attractionem, sive per industram etiam diabolicam; quia tunc sufficit ad generationem, fuitque vir & mulier una caro. Hic ex congressu spadonum, saltem utroque testicolo carentium, & ob id semen generationem apertum non emittunt, non contrahitur affinitas; benn tamen ex commixtione cum femina invita, insana, dormiente, ebria, quia cum ea potest fieri actus generationis aptus. Dixi 5. Vel ex potestate ad illam, puta, ad copulam licitam, quae potest habetur ad Matrimonio rato, non consummata, ex quo etiam oritur affinitas dirimens Matrimonium usque ad quartum gradum, c. Porro 35. q. 3. Est autem affinitas incompleta, seu non perfecta, ac initia, quam aliqui DD. magis volunt appellare impedimentum publica honestatis, (attamen cum prædicta vi dirimendi, ad differentiam illius impedimenti, quod oritur ex sponsalibus, de quo supra) quam affinitatem, sed male. Ita enim ad oppositum ait S. Thom. hic art. 4. ad 2. "Vir & mulier efficiuntur in carnali copula, una caro per commixtione seminum. Unde quantumcumque aliquis clausum pudoris invadat, vel frangat, nisi commixtio seminum sequatur, non contrahitur ex hoc affinitas. Sed Matrimonium affinitatis causat, non solum ratione carnalis copula, sed etiam ratione societas conjugalis; sed cunctum quam etiam Matrimonium naturale est, Unde & affinitas oritur ex ipso contractu Matrimonii per verba de presenti ante carnalem copulam. Et similiiter etiam ex sponsalibus, in quibus fit quedam pactio conjugalis societas, contrahitur aliquid affinitati simile, scilicet publica honestas, tatis justitia. Hac ibi. Quæ verba sunt satis clara.*

*Resp. 2. Affinitas est duplex: *Una linea recta*, & *æqualis*; *altera linea transversalis*. In linea recta affinitatis collocantur ascendentes, & descendentes illius personæ, cum qua copula sibi habita. In transversali autem sunt ejusdem Consanguinitatis linea transversa, v. g. Paulus cognovit Annam Conjugem suam quæ habet Patrem & Matrem, fratres & sorores: Pater & Mater Annae fiant affines Pauli in linea recta,*

frater verò, & soror in linea transversali. Porro Stipes in affinitate sunt duæ illæ personæ, quæ se in vicem carnaliter cognoverunt; & illæ non dicuntur sibi affines, sed sunt principium affinitatis, ex eorum copula carnali consurgentis.

LXXIII. Resp. 3. Pro cognoscenda affinitate, ejus grade servient hec quatuor Regule: Prima est: Per Matrimonium omnes consanguinei Viri sunt affines uxori; & è contra consanguinei Uxor fiant affines Viro, ita ut Uxor post mortem Mariti non possit nubere alicui ejus consanguineo, nec è contra usque ad quartum gradum; non tamenter proper hoc consanguinei utriusque conjugis fiant affines inter se; sed hi possunt inter se nubere; sive mortuis, sive adhuc viventibus illis conjugibus. Hinc duas germanæ sorores unius familie possunt contrahere Matrimonium cum duobus germanis fratribus alterius familie; solet, quidem hæc vocari affinitas, sed est per accidens talis.

Ratio: Quia est inter personas, quarum neutra per copulam carnalem ei per se causam dedit, cum etiam possit esse inter Virgines, & personas omnis copulas carnalis expertes.

Ex his sequitur 1. Quod filius Mariti ex alia Uxore possit contrahere cum filia Uxor ex alio Marito, seu privigna posset nubere filio vitri, è contra privignam filia novitrix. 2. Potest quis dicere matrem sui vitri, vel novitrix. 3. Potest quis successivè nubere duabus fratrem, quia viri fuerint germani fratres, v. g. Petrus & Paulus fratres dicuntur, unus Annam, alter Mariam; moriuntur Petrus & Paulus, potest Joannes ex tercia quadam familia ortu dicere Annam, & ex defuncta Mariam. 4. Pater Sponsi potest nubere filia, vel matre Sponsæ.

Secunda Regula: Inter Virum, & affines Uxor non oritur impedimentum affinitatis, nec è contra inter Uxor, & affines Viri.

Ratio: Quia affinitas non parit cognationem, ut docet S. Thom. hic art. 5. Hinc Vir mortua sua Uxor potest contrahere cum quavis affine sua Uxor; idem est è converso de Muliere.

*Tertia Regula ex jam dictis colligitur, ad diligendam affinitatem, tam per se, quam per accidentem talem: *nimirum*: Si nec vir carnaliter cognovit consanguineum illius mulieris, qui cum vult, nec mulier ullum consanguineum ejusdem viri, si quæ inter eos sit affinitas, ea soluta est per accidens, nec impedit Matrimonium. Ratio est ante data.*

Quarta Regula ad deprehendendos gradus affinitatis per se, talis est: In quo consanguinitatis gradu aliquis persona est juncta viro, in eodem etiam gradu affinitatis jungitur mulieri. Idem est de consanguinitatis mulieris in ordine ad virum. Si quis ergo vult cognoscere suos affines, in sapientia carnali cognoscit arborum consanguinitatis mulieris, cui si quæ persona sit in secundo, vel tertio gradu consanguinea, in eodem gradu erit affinis marito, & è converso. Hæc omnia patent ex Schematica Consanguinitatis, & Affinitatis.

QUÆRÔ VII. Quo jure affinitatis dirimit Matrimonium, ut possit vel non possit in ea dispensari?

LXXIV. Resp. 1. Probabilis est quod Matrimonium in primo gradu affinitatis linea recta (v. gr. inter novicam, & privignum, vitricum, & priviganum; sacerdotem, & nurum, socrum, & generum) sit jure naturæ invalidum; adeoque nec Papa in hoc impedimento dispensare possit. Colligitur ex Apostolo 1. ad Corint. 5. dicente: „Auditur inter vos fornicatio, & talis, qualis neque inter Gentes: ita ut Uxorem Patris sui aliquis habeat, „Ubi Apostolus non tantum (ut Adversari putant) exagerat iniuriam Patri illam, si est forte adhuc vivebat, sed ipsam sceleris immanitatem. Cui, indubè quia ipsi Iuri naturæ adversatur, Levit. 20. statuuntur hæc gravissima poena: „Qui supra Uxorem filiam, duxerit „matrem ejus, scelus operatus est; vivus ardebit cum eis: nec permanebit tantum nefas in medio ves-

tri.

De Impedimentis Matrimonii.

, tri. „Ubi etiam, ut ex textu patet, mistum connumeratur cum sodomia, & bestialitate, & plus his exageratur.

Ratio: Non solum civiles & cultæ, sed & barbare Gentes ex dictamine, & pudore naturali averatae sunt congressum conjugalem privigii cum novitrix. Est enim contra naturalem reverentiam Patri debitam commiseri cum ejus, eti mortui, uxore; ut potè cum qua ipse factus est una caro.

Nota: quod hæc Ratio etiam probet idem affinitatis impedimentum dirimenti jure naturæ nasci ex copula fornicaria, sic, ut quis non possit valide ducere concubinam Patris sui, aut filiam ejus.

*Resp. 2. Probabilius est: quod Matrimonium in primo gradu affinitatis linea transversa, licet naturæ jure, & Genitum sit valde indecent, non tamen sit invalidum, ita ut ex gravi, causa, præsumt accedente copula Superioris, *nimirum* Summi Pontificis, auctoritate, licite contrahi possit, v. g. inter uxorem, & fratrem defuncti mariti.*

Ratio 1. p. Quia sic videatur dictare naturalis reverentia erga fratrem, etiam defunctum, qui fuit una caro cum Uxor relicta.

Ratio 2. p. Et si sit dicta naturalis reverentia erga fratrem, non tamen est tanta, quanta erga Patrem, ut Matrimonium annulet: de quo antea in Resp. 1. Hinc & Deut. 25. universis preceptum fuit Israelitæ, si fratrum unus sine liberis decessisset; ut alter relinquit ejus uxorem accipiat, ex eaque suscitetur semen fratris sui. Item Innocent. III. in c. ult. de Divortiis; illi, qui in infidelitate secundum Genitum sua consuetudinem contraherant cum uxore fratris sine liberis defuncti, permisit, ut ad fidem conversi Matrimonio uti possent. Quod permettere non potuisse, si tale Matrimonium esset jure naturæ nullum: quod jus etiam infideles obligat, tandem non semel Sedes Apostolica, ut in hoc affinitatis linea transversa gradu matrimonium contraheretur, dispensavit cum Principibus.

Quid dicendum, si affinitas Matrimonio superveniat; ut si vir committat adulterium, ac incestum cum consanguineis uxoris, vel è contra uxor cum consanguineis viri?

Ratio: Impedit; ne nocens, nisi dispensationem obireat, possit petere debitum: non tamen privata facultate reddendi, ne innocens ladtatur ob delictum alterius: Dispensationem illam posse dari ab Episcopo, plerique docent. De hac re plura vide infra Ex. 7. s. 100.

An Matrimonio tali cum impedimento affinitatis assistere debet Parochus, quidque à Parochio illis sponsis consulendum, vide Casum Tract. XII. Exam. IV. ante Num. XXXXV.

Cognatio Spiritualis, & Legalis.

S. Thom. Quesit. 56. & 57.

QUÆRÔ VIII. Quid de hoc bino impedimento?

LXXV. Ante Resp. Not. quod Cognatio habeat se ut genus, sub se continxens tres species, scilicet Cognationem carnalem, spirituali, & legalem. Prima subdividatur in consanguinitatem & affinitatem, de quibus iam actum est. Hic ergo inquiritur de secunda & tertia. Hoc notato,

R. 1. Cognatio spiritualis est propinquitas quædam personarum, ortæ ex eo, quod quis Sacramentum Baptismi, vel Confirmationis alteri conferat; aut ex eo, quod quis illum, cui tale Sacramentum conferat, teneat, seu suscipiat, uti est Patrinus vel Materna. Hoc impedimento jure tantum Ecclesiastico oritur, & dirimit tantum inter baptizantem, seu confirmantem, & inter baptizatum, seu confirmatum: Item inter Patrinum baptizatum, seu confirmatum, & inter ipsum baptizatum, seu confirmatum, & parentes eius; non vero inter Patrinum & Marinam, nec inter filiastrum (id est, baptizatum, vel

confirmatum) & filios, aut filias Patrini. Nam ius antiquum (conformiter ad quod loquitur S. Thom. hic art. 4.) vi cuius illa cognatio ad prædictos transibat, sublatum est per Trid. Sess. 24. cap. 4. Videatur S. Th. art. 1. & 2. Idem de Patrini vide supra de Bapt. & Confirm.

Ratio 2. Hoc impedimentum, vel cognatio naturalis tantum ex duobus Sacramentis, scilicet Baptismo, & Confirmatione, ut patet ex S. Thom. art. 2. & non ex solis ceremoniis Baptismi, que interdum supplentur. Hinc etiam non oritur ex Sacramento Confessionis inter Confessorum, vel spiritualem Patrem, & filias confessionis; quamvis verum sit, quod si confessio cum illis carnaliter peccet, teneatur hanc circumstantiam confiteri, ut dictum est supra Tr. 3. Ex. 2. q. 2.

Resp. 3. Quomodo cognatio spiritualis possit Matrimonio supervenire, & saltem ejus actu præjudicare, explicat S. D. art. 1. in c. dicens: „Disinde, genundus est de spirituali cognitione, quia aut praecessit, cessit Matrimonium, aut sequitur. Si præcessit, impedit contrahendum, & dirimit contractum: si sequitur, tunc non dirimit vinculum Matrimonii. Sed quantum ad actum Matrimonii est distinguendum, quia aut spiritualis cognatio inducitur causa necessitatis, sicut cum Pater baptizat filium in articulo mortis; & tunc non impedit actum Matrimonii, si fratrum unus sine liberis decessisset; ut alter relinquit ejus uxorem accipiat, ex eaque suscitetur semen fratris sui. Item Innocent. III. in c. ult. de Divortiis; illi, qui in infidelitate secundum Genitum sua consuetudinem contraherant cum uxore fratris sine liberis defuncti, permisit, ut ad fidem conversi Matrimonio uti possent. Quod permettere non potuisse, si tale Matrimonium esset jure naturæ nullum: quod jus etiam infideles obligat, tandem non semel Sedes Apostolica, ut in hoc affinitatis linea transversa gradu matrimonium contraheretur, dispensavit cum Principibus.

Ratio 4. Ad contrahendum hanc cognitionem spiritualem sufficit, quod Patrinus baptizandum tangat & teneat per Legatum, seu Procuratorem: Unde Legatus non contrahit illam, nec Patrinus efficitur. Ratio: Tum quia ita habet communis Fidelium persuasio, quod non Legatus, sed ipse mandans sit Patrinus, & quod à solis Patrini contrahatur hæc cognatio. Tum etiam quia Legatus non tenet suo, sed alieno nomine, & aliis tenet per illum; ut autem habet Regula Juris: Qui facit per alium, perinde est, ac si facias per ipsum. Ergo.

De hoc impedimento vide Casum VII. in fine Tr. de Baptismo, & Tract. de Confirmatione.

Ratio 5. Cognatio legalis est propinquitas personarum provenientia ex adoptione. Adoptio à S. Thom. q. 57. art. 1. bene definitur, quod sit externe persona in filium, seu filiam, vel nepotem legitima assumptione. Explicat hanc definitionem S. Thom. dicens: „Ars imitatur naturam, & suppet delectum nature, in illis, in quibus natura effectus: unde sicut per naturalem generationem aliquis in filium producit, ita per jus positivum, quod est ars boni, & quoniam potest aliquis alium sibi assumere in filium ad similitudinem filii naturalis, & ad supplendum filiorum deputatorum defectum: propter quod prædicta portat terminum: & quæ, oportet, quod ille qui assumitur in filium sit persona extranea.“ Hac ibi.

Ratio 6. Adoptio est duplex: ut S. Th. ibid. ad 1. explicat, dicens: „Filiatio adoptio est quedam imitatio filiationis naturalis, & ideo duplex est adoptio species. Una que per se natum filiationem imitatur, & hæc vocatur arrogatio, per quam traductum adoptatus in potestate adoptantis, & sic adoptatus succedit Patri adoptanti ex inspectato, nec potest eum Pater sine culpa privare quartæ parte hereditatis: sic autem adoptari non potest nisi illi, qui est sui juris, qui scilicet honoret patrem, & aut si habet, est emancipatus; & haec adoptio non fit nisi auctoritate Principis. Aliis est adoptio, que imitatur naturalem filiationem im-

per-

